

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

DIỆP THỊ HUYỀN

**ĐÁNH GIÁ CÔNG TÁC BỒI THƯỜNG,
GIẢI PHÓNG MẶT BẰNG MỘT SỐ DỰ ÁN TRÊN
ĐỊA BÀN HUYỆN ĐỒNG HỖ, TỈNH THÁI NGUYÊN
GIAI ĐOẠN 2008 - 2013**

Ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SỸ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: TS. Vũ Thị Thanh Thủy

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc./.

TÁC GIẢ

Diệp Thị Huyền

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn thạc sĩ của mình, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các thầy, cô Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên và các Lãnh đạo, đồng nghiệp nơi tôi công tác.

Cho phép tôi gửi lời cảm ơn chân thành tới cô giáo, Tiến sĩ Vũ Thị Thanh Thủy người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp tôi hoàn thành đề tài.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới Ban giám hiệu Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, tập thể giáo viên khoa sau Đại học, Khoa Tài nguyên và Môi trường; Lãnh đạo, các đồng chí, đồng nghiệp phòng Tài nguyên & Môi trường - Văn phòng đăng ký quyền sử dụng đất, Ban bồi thường giải phóng mặt bằng, Phòng Thống kê huyện Đồng Hỷ đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu thực hiện đề tài trên địa bàn và đóng góp những ý kiến quý báu để tôi hoàn thành tốt đề tài.

Tôi xin gửi lời cảm ơn tới gia đình, những người thân, cán bộ, đồng nghiệp và bạn bè đã tạo điều kiện về mọi mặt giúp tôi trong quá trình thực hiện đề tài này.

Thái Nguyên, ngày 2 tháng 10 năm 2014

Tác giả luận văn

Diệp Thị Huyền

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
2.1. Mục tiêu tổng quát.....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. Ý nghĩa của đề tài.....	3
Chương 1. TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lý luận của công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng.....	4
1.1.1. Khái niệm về thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ và tái định cư.....	4
1.1.2. Đặc điểm của công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng.....	5
1.1.3. Những yếu tố tác động đến công tác bồi thường GPMB.....	6
1.1.4. Về tái định cư	10
1.2. Cơ sở pháp lý của công tác bồi thường giải phóng mặt bằng.....	12
1.2.1. Các văn bản pháp quy của nhà nước:	12
1.2.2. Các văn bản pháp quy của địa phương:	13
1.3. Cơ sở thực tiễn:	14
1.3.1. Chính sách bồi thường, hỗ trợ và giải phóng mặt bằng khi Nhà nước thu hồi đất - kinh nghiệm Quốc tế và một số nước trên thế giới.....	14
1.3.2. Tình hình thực hiện chính sách bồi thường, GPMB, hỗ trợ và Tái định cư ở Việt Nam, và một số tỉnh thành:	17
1.4. Thực trạng công tác bồi thường, GPMB, hỗ trợ và TĐC của tỉnh Thái Nguyên.....	23
1.5. Tác động của công tác bồi thường giải phóng mặt bằng đến phát triển cơ sở hạ tầng và đời sống kinh tế - xã hội.....	25
1.5.1. Đối với sự phát triển cơ sở hạ tầng.....	25
1.5.2. Đối với sự phát triển kinh tế - xã hội.....	26

Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.	28
2.1. Đối tượng, địa bàn nghiên cứu	28
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	28
2.1.2. Địa bàn nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.....	28
2.2. Nội dung nghiên cứu	28
2.2.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội và tình hình quản lý, sử dụng đất đai của huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.....	28
2.2.2. Đánh giá công tác bồi thường GPMB trên địa bàn huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.....	28
2.2.3. Đánh giá việc thực hiện chính sách bồi thường, hỗ trợ tại hai dự án.....	28
2.2.4. Ảnh hưởng của việc thực hiện chính sách thu hồi, bồi thường đất đến đời sống của người dân.....	28
2.2.5. Thuận lợi, khó khăn và một số giải pháp nhằm hoàn thiện chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất trên địa huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.....	29
2.3. Phương pháp nghiên cứu	29
2.3.1. Phương pháp thu thập và kế thừa số liệu, tài liệu (phương pháp thừa kế)	29
2.3.2. Phương pháp điều tra người dân thông qua phiếu điều tra.....	29
2.3.3. Phương pháp tổng hợp xử lý số liệu.....	29
2.3.4. Phương pháp chuyên gia.....	29
Chương 3.KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	30
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội và tình hình quản lý, sử dụng đất của huyện Đồng Hỷ.....	30
3.1.1. Điều kiện tự nhiên và các nguồn tài nguyên.....	30
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên.....	32
3.1.3. Tình hình quản lý Nhà nước về đất đai, hiện trạng sử dụng đất của huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên	37

3.2. Đánh giá công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng trên địa bàn huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên	44
3.2.1. Đánh giá trình tự thực hiện công tác bồi thường giải phóng mặt bằng tại huyện Đồng Hỷ.	44
3.2.2. Thực trạng công tác bồi thường, GPMB, hỗ trợ và TĐC của huyện Đồng Hỷ	46
3.3. Đánh giá việc thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất tại 02 dự án trên địa bàn huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên	50
3.3.1. Giới thiệu chung về 02 dự án nghiên cứu:.....	50
3.3.2. Công tác bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất tại 02 dự án	53
3.4. Ảnh hưởng của việc thực hiện chính sách thu hồi, bồi thường đất đến đời sống của người dân.....	68
3.4.1. Tình hình chung về bồi thường, hỗ trợ	68
3.4.2. Đánh giá tác động của công tác bồi thường, GPMB, hỗ trợ TĐC đến đời sống, việc làm và thu nhập của người bị thu hồi đất tại 02 dự án nghiên cứu ...	69
3.5. Thuận lợi, khó khăn và giải pháp nâng cao hiệu quả về công tác bồi thường GPMB khi Nhà nước thu hồi đất trên địa huyện Đồng Hỷ, tỉnh Thái Nguyên	77
3.5.1. Thuận lợi	77
3.5.2. Khó khăn, tồn tại	78
3.5.3. Đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả công tác bồi thường, GPMB, hỗ trợ và TĐC khi Nhà nước thu hồi đất tại huyện Đồng Hỷ:	79
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	80
1. Kết luận.....	80
2. Đề nghị.....	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	1

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BTC	:	Bộ Tài chính
CNH – HĐH	:	Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá
CP	:	Chính phủ
GPMB	:	Giải phóng mặt bằng
GCNQSD Đ	:	Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất
HSĐC	:	Hồ sơ địa chính
QĐ	:	Quyết định
TNMT	:	Tài nguyên môi trường
TT	:	Thông tư
TTg	:	Thủ tướng
UBND	:	Ủy ban nhân dân
TDC	:	Tái định cư

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Hiện trạng sử dụng đất năm 2013 của huyện Đồng Hỷ	41
Bảng 3.2: Bảng tổng hợp số dự án bồi thường GPMB trên địa bàn huyện Đồng Hỷ giai đoạn 2008-2013	49
Bảng 3.3: Đánh giá tiến độ thực hiện các dự án đã hoàn thành trên địa bàn huyện Đồng Hỷ	50
Bảng 3.4: Một số chỉ tiêu cơ bản của 02 dự án.....	53
Bảng 3.5: Tổng hợp đối tượng được bồi thường, hỗ trợ của 2 dự án	55
Bảng 3.6: Bảng tổng hợp diện tích, loại đất thu hồi của 2 dự án:	57
Bảng 3.7: Kinh phí bồi thường GPMB của 02 dự án nghiên cứu.....	59
Bảng 3.8. Tiến độ thực hiện bồi thường GPMB của 2 dự án.....	65
Bảng 3.9: Tổng hợp ý kiến của người dân về đơn giá bồi thường GPMB	67
Bảng 3.10: Tỷ lệ đất nông nghiệp bị thu hồi của các hộ dân tại 02 dự án	70
Bảng 3.11: Phương thức sử dụng tiền bồi thường, hỗ trợ của các hộ dân tại 02 dự án nghiên cứu	71
Bảng 3.12: Trình độ văn hoá, chuyên môn của số người trong độ tuổi lao động tại 02 dự án nghiên cứu	73
Bảng 3.13: Tình hình lao động, việc làm của các hộ thuộc khu vực bồi thường GPMB 2 dự án.....	74
Bảng 3.14: Thu nhập bình quân của người dân trước, sau thu hồi 1 năm tại 02 dự án nghiên cứu	75
Bảng 3.15: Tình hình thu nhập của các hộ sau khi thu hồi đất 01 năm tại 02 dự án nghiên cứu	76
Bảng 3.16: Thu nhập bình quân nhân khẩu/ năm phân theo nguồn thu tại 02 dự án nghiên cứu	77

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1: Trình tự thực hiện bồi thường GPMB tại huyện Đông Hỷ	46
--	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Như chúng ta đã biết, thế giới sống của chúng ta luôn luôn gắn liền với đất. Nó giữ một vai trò đặc biệt khó có thể thay thế được. Đất đai là sản phẩm của tự nhiên, là tài nguyên thiên nhiên vô cùng quý giá của mỗi quốc gia. Đất đai là yếu tố duy nhất của sự sống, nếu không có đất sẽ không có sản xuất và cũng không có sự tồn tại của con người, là nguồn tài nguyên thiên nhiên, là tài sản quốc gia, địa bàn để phân bố dân cư và các hoạt động kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh; là nguồn nội lực để xây dựng và phát triển bền vững quốc gia. Đất đai được coi là một loại bất động sản, là một loại hàng hóa đặc biệt vì những tính chất của nó như: Cố định về vị trí, giới hạn về không gian, vô hạn về thời gian sử dụng. Cho nên việc bảo vệ nguồn tài nguyên đất đai là một vấn đề hết sức quan trọng.

Đất nước ta đang trong quá trình thực hiện Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa với mục tiêu đến năm 2020 trở thành một nước Công nghiệp, thực hiện đường lối và chiến lược phát triển kinh tế - xã hội với với tốc độ công nghiệp hóa, đô thị hóa diễn ra nhanh chóng khiến nhu cầu đất cho xây dựng cơ sở hạ tầng, công nghiệp, nhà ở ngày càng lớn, hàng ngàn dự án đầu tư xây dựng các công trình giao thông, thủy lợi, hệ thống điện, hệ thống thông tin liên lạc, các công trình xây dựng và phát triển các ngành kinh tế, các sự nghiệp kinh tế, văn hoá, thể dục, thể thao, khoa học, kỹ thuật, các dự án xây dựng và phát triển các khu công nghiệp, khu chế xuất, khu công nghệ cao, khu đô thị mới và các dự án xây dựng, phát triển cơ sở sản xuất kinh doanh dịch vụ... đã và đang được triển khai thực hiện ở khắp các tỉnh, thành phố trong cả nước; Trong điều kiện quỹ đất ngày càng hạn hẹp, dân số ngày càng đông, nhu cầu sử dụng đất cho các ngành ngày càng cao, thì vai trò của đất đai đối với quá trình phát triển của xã hội ngày càng được khẳng định. Do đó nhu cầu giải phóng mặt bằng càng trở nên cấp thiết và trở thành một thách thức lớn đối với sự thành công của các dự án. Vấn đề bồi thường, giải phóng mặt bằng trở thành điều kiện tiên quyết để triển khai thực hiện dự án có hiệu quả. Vì vậy đòi hỏi cần có sự quan tâm đúng mức của các cấp, các ngành một cách toàn diện đối với công tác bồi